

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Korkeakoulujen opiskelijavalintojen toteuttaminen keväällä 2021

SiV 11.3.2020

Ilmari Hyvönen, OKM

Aiheet

- Toimivalta
- Korkeakoulujen suunnitelmat valintojen toteuttamisesta ja valintakokeiden järjestämisestä
- Korkeakoulukelpoisuus ja ylioppilastutkinto

Korkeakoulut päättävät valintaperusteista ja valintakokeista, myös pandemian aikana

- Yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan **opiskelijoiden valinnasta, valittavien opiskelijoiden määrästä sekä valintaperusteista, esimerkiksi todistusten pisteyttämisestä ja mahdollisten valintakokeiden järjestämisestä, päättävät korkeakoulut.**
- Em. lakien mukaan korkeakoulujen tutkintoon johtavan koulutuksen opiskelijavalinta yliopistojen jatkotutkintoja lukuun ottamatta järjestetään korkeakoulujen yhteishakuna, jonka menettelyistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Korkeakoulujen yhteishausta annetun valtioneuvoston asetuksen (289/2019) mukaan Opetushallitus vastaa yhteishaun toteuttamisesta ja opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa Opetushallituksen ja korkeakoulujen valmisteleman yhteishaun aikataulun.
- Opiskelijavalintoihin ulottuva korkeakoulujen itsehallinto on yliopistojen osalta perustuslain ja yliopistolain ja ammattikorkeakoulujen osalta ammattikorkeakoululain turvaama.
- Valintojen kehittämisen suuntaviivoista tuleville vuosille on usein sovittu ministeriön ja korkeakoulujen välillä (esim. todistusvalinnan merkittävään lisäämiseen liittyen viime hallituskaudella), mutta tällöinkään ministeriö ei ole ottanut kantaa todistusten pisteytyksiin tai esimerkiksi valintakokeiden tarkkaan järjestämistapaan tai sisältöihin.
- OKM käy korkeakoulujen kanssa jatkuvaa dialogia valintojen järjestämisestä pandemiatilanteessa

Korkeakoulujen suunnitelmat valintojen toteuttamisesta: yliopistot

- Valtaosa paikoista täytetään ylioppilastutkinnon arvosanoihin perustuvalla todistusvalinnalla ja toisaalta valintakokeella. Kummankin onnistuminen kriittistä valintojen kannalta.
- Tavoitteena on, että kevään ja kesän **valintakokeet järjestetään kampuksilla tai muissa fyysisissä tiloissa (pääosin 24.5.-11.6.)**. Kokeet ovat valvottuja, ja niissä noudatetaan tarkkoja turvajärjestelyjä. Erillisiä kokeita on yhteensä noin 180.
- Yliopistot ovat linjanneet, että päätettyihin, hakijoille ilmoitettuihin valintaperusteisiin ei tulla tekemään muutoksia. Tämä tarkoittaa sitä, että **todistuksilla ja kokeilla valittavien opiskelijoiden osuudet säilyvät koronatilanteen kehityksestä riippumatta ennallaan**.
- Hakijat saavat tiedon kokeiden toteutustavoista ennen hakuajan alkamista, viimeistään 16.3.2021.

<https://www.unifi.fi/uutiset/yliopistot-valmistautuvat-jarjestamaan-valintakokeet-kampuksilla/>

Korkeakoulujen suunnitelmat valintojen toteuttamisesta: ammattikorkeakoulut

- Valtaosa paikoista täytetään ylioppilastutkinnon arvosanoihin perustuvalla todistusvalinnalla, ammatillisen perustutkinnon arvosanoihin perustuvalla todistusvalinnalla ja toisaalta valintakokeella.
- **Ammattikorkeakoulujen yhteinen AMK-valintakoe** järjestetään yksivaiheisena lähikokeena ammattikorkeakoulujen osoittamissa tiloissa **31.5-9.6.2021** (8 koepäivää, 15 varsinaista koetilaisuutta ja 1 varakoetilaisuus).
- Koejärjestelyissä huomioidaan koronavirustilanteeseen liittyvät terveys- ja turvallisuusohjeistukset.
- Hakijoilla on mahdollisuus valita kokeen suorituspaikka ja -aika tarjolla olevista vaihtoehdoista. Valintakoepaikaksi hakija voi valita myös ammattikorkeakoulun, johon hän ei ole hakenut, mutta joka sijaitsee lähellä omaa asuinpaikkaa. Näin vähennetään valintakokeisiin osallistumiseen liittyvää matkustamista.
- Valintakokeiden järjestämisestä pandemiatilanteessa on kokemusta: AMK-valintakoe järjestettiin 2020 kaksi kertaa poikkeusoloissa. Kesäkuussa ja lokakuussa pidettyihin lähikokeisiin osallistui yhteensä noin 36 000 hakijaa. Tiedossa ei ole, että valintakokeista olisi lähtenyt tartuntaketjuja.

<http://www.arene.fi/ajankohtaista/amk-valintakoe-jarjestetaan-yksivaiheisena-lahikokeena-31-5-9-6/>

Miten pandemiakevään 2021 valinnat poikkeavat pandemiakevään 2020 valinnoista?

- Keväällä 2020 valintakokeet päädyttiin pitämään suurelta osin kaksivaiheisina, ensimmäinen vaihe oli digitaalinen etäkoee, ja toinen vaihe kampuksilla tehty koe.
 - 2020 etäkokeiden valvomattomuus poiki kanteluita laillisuusvalvojille
 - Tänä keväänä suunnitellaan järjestettäväksi yksivaiheiset kokeet fyysisesti kampuksilla/muissa tiloissa.
- Keväällä 2020 yliopistot päättivät muuttaa eri valintatavoilla (todistusvalinta, valintakoe) täytettävien paikkojen osuuksia hakuajan päättymisen jälkeen.
 - Myös tästä kanneltiin laillisuusvalvojille
 - Yliopistot ovat viestineet, että tänä keväänä ei tehdä muutoksia jo ilmoitettuihin eri valintatavoilla täytettävien paikkojen osuuksiin.

Korkeakoulukelpoisuus ja ylioppilastutkinto

- Ylioppilastutkinto, erilaiset ammatilliset tutkinnot ja ulkomaalaiset, ao. maassa korkeakoulukelpoisuuden tuottavat tutkinnot tuottavat kelpoisuuden korkeakouluopintoihin (YoL 37 §, AMKL 25 §)
- Yliopistoista poiketen ammattikorkeakoulutukseen kelpoisia ovat myös *pelkän* lukion oppimäärän suorittaneet
- Ylioppilastutkinnon toteutuksen ongelmat tai muutokset voisivat periaatteessa heijastua siihen, missä määrin abiturientit saavuttavat kelpoisuuden korkeakoulujen opiskelijavalintaan mennessä
- Lain mukaan yliopistoon *voidaan ottaa opiskelijaksi myös henkilö, jolla yliopisto toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet.*
 - Säännös tarkoitettu mahdollistamaan korkeakoululle jousto yksittäisiä hakijoita koskevissa tilanteissa, joissa hakijalla ei ole säädettyä muodollista pohjakoulutusta

Kiitos!

Ilmari Hyvönen
Ilmari.hyvönen@minedu.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET